

Cuprins

<i>Scrisoare-prefață</i>	7
<i>Motivația și structurarea cărții</i>	11
GESTA EUROPEANĂ. Noile echipe internaționale – verigă creștină a mișcării europene	15
I. Unitatea europeană. De la proiect al precursorilor la program politic	17
II. Federalismul și unificarea continentală. Inițiativa mișcărilor pentru unitate în primii ani ai construcției Europei	49
III. Democrația de inspirație creștină și Noile Echipe Internaționale	69
1. Reînnoirea democrației creștine europene în primii ani postbelici	69
2. Geneza Noilor Echipe Internaționale, componentă democrat-creștină a Mișcării Europene.....	85
3. Dezbateră europeană între congresele Noilor Echipe Internaționale și reuniunile de la Geneva.....	95
4. Secția tânără a N.E.I., un pol federalist în Mișcare Europeană.....	140

5. Articularea Noilor Echipe Internaționale în ansamblul Mișcării Europene de tineret....	172
IV. Structuri speciale pentru Europa Centrală și Orientală în mișcarea europeană.....	187
V. Exilul, dimensiune tangibilă a Europei mutilate.....	209
Concluzii	225
George Ciorănescu, paladin al gestei europene în exilul românesc.....	233
Noile echipe internaționale (N.E.I.).....	261
Note.....	267
Bibliografie	277

Scrisoare-prefață

O întâlnire prietenească în Sicilia, acum câțiva ani, cu ocazia unui colocviu despre părințele Ventura, acest teolog prieten cu Lamennais, predicator la curtea lui Napoleon al III-lea, îmi oferă onoarea de a introduce cartea profesorului Delureanu. Sub titlul: *Pentru Europa unită. Inspirația creștină a exilului**, ea luminează un om, George Ciorănescu, și o dublă istorie, aceea a construcției europene și a exilaților din „cealaltă Europă”, în timpul Războiului Rece și al dominației comuniste asupra Europei Centrale și Orientale. George Ciorănescu, care a trăit la Paris, a fost prieten cu Robert Bichet, primul președinte al Noilor Echipa Internaționale, fondate în 1947, și a participat la întemeierea secției de tineret a Noilor Echipa Internaționale.

Ștefan Delureanu prezintă în această carte, pe lângă alte scrieri ale lui George Ciorănescu, cele trei broșuri pe care le-a publicat la Paris, între anii 1950 și 1955, sub egida N.E.I., consacrate protecției sociale a tineretului european, creștinilor din spatele Cortinei de Fier, tineretului din Europa Centrală și Orientală sub

* Titlul inițial al cărții.

dominația comunistă. Martor angajat al timpului său, George Ciorănescu a fost și un istoric, care, în cadrul Centrului Național al Cercetării Științifice și sub patronajul decanului Pierre Renouvin, fostul meu maestru, a continuat o cercetare despre Risorgimento și proiectele federaliste dunărene, reprodusă parțial în paginile următoare.

Noile Echipă Internaționale (Uniunea Internațională a Democraților Creștini), întemeiate în iunie 1947, sunt o verigă în lunga istorie a Internaționalei partidelor democrat-creștine, create la sfârșitul Primului Război Mondial, la inițiativa lui don Sturzo, fondatorul Partidului Popular Italian. Ștefan Delureanu, în documentele atât de utile pe care le oferă în anexă, prezintă un mesaj al celui care a fost cel mai mare gânditor democrat-creștin din secolul al XX-lea, mesaj transmis la congresul de la Sorrento, din 1950, al Noilor Echipă Internaționale. Acestea – și cartea de față o amintește în mod oportun – au avut un loc apreciabil în mișcarea care, de-a lungul unei istorii complexe și a numeroase crize, a dus la construcția Uniunii Europene. Ele au jucat un rol nu mai puțin important în apropierea decisivă, după atâtea conflicte, dintre Franța și Germania, temelia noii Europe. Ele au marcat, de asemenea, grație în special unor exilați ca George Ciorănescu, o atenție lucidă față de situația țărilor europene de sub dominația comunistă.

Nu democraților creștini li se vor putea reproșa iluzii sau timiditate față de comunism. Ei descopereau în aportul creștinismului fundamentele fermității lor în fața totalitarismului și fundamentele viziunii lor asupra unei Europe care să nu fie dominată de imperativele economiei sau de exigențele politicii interna-

ționale, ci care să fie, înainte de toate, o Europă a Spiritului. Trebuie să-i fim recunoscători lui Ștefan Delureanu pentru că restituie timpului nostru strălucirea acestui mesaj.

Jean-Marie Mayeur
Profesor la Universitatea Sorbonna – Paris

Motivația și structurarea cărții

Motivația acestei cărți explică tripla ei arhitectură: o reconstrucție istoriografică a gestei europene; ilustrarea unui martor emblematic; un ansamblu de mărturii documentare de primă mână ale genezei Europei,

Aportul de bază al democrației de inspirație creștină în construcția europeană reprezintă, în memoria ei, un element al identității.

Cu acest titlu el merită să i se subîntindă o istorie a acelei părți de parcurs privilegiate de actuala pistă de cercetare, care acordă prioritate anilor începuturilor în contextul „Războiului Rece” și al opoziției blocurilor de putere, *ani eroici* în cursul cărora ajung să prezinte un interes special și contactele pe care reprezentanți de marcă ai guvernelor, ai parlamentelor și ai curentelor de opinie proeuropene le cultivă cu grupuri de exilați din țările de dincolo de Cortina de Fier, apărători fideli ai ideii de democrație și ai unei singure Europe unite în întregimea ei.

Încercarea de evaluare a mesajului de inspirație creștină în gestația Europei comunitare se legitimează nu numai prin consistența și forța lui propulsivă, dar și prin insuficiența recunoscută

a studierii sale, istoriografia cercetării temei situând-o, la noi, în faza embrionară.

Eroicei puneri în operă a fundamentelor acestei Europe neterminate, ce și-a identificat precursori, părinți fondatori, protagoniști ai puterii de decizie și de influențare a deciziei, nu se putea să nu-i fie asociați *martorii privilegiați*.

Asemeni predecesorilor, o parte a lor erau exilați, cavaleri itineranți ai idealului, patrioți ai patriilor interzise, dar și ai unei întrevăzute Patrii comune a patriilor care azi există.

Istorie în istorie, un spațiu se cuvenea rezervat unei prime prospectări a rolului „Echipelor exilate” din acea fracțiune a continentului numită până mai ieri *cealaltă Europă*.

Martorul-simbol eminent invocabil care a asumat gesta europeană ca un autentic *miles Christi et Europae* este George Ciorănescu, restituit, cu această oportunitate, patrimoniului federalist românesc și european, sporit de el cu atâta constanță și substanță.

Comiliton în cohortele luminii, el a compendiat într-o mărturie paradigmatică semne ale rebotezării în crezul reclamat de epocă.

Paladin al rectitudinii, leal, deschis, dezinteresat, generos și fecund, dăruit operozității ca vocație combatantă, el a aparținut acelei noi elite a *Tinerei Europe*, purtătoare a unor reprezentări ale viitorului a căror dezvoltare a condus-o la apărarea unor poziții avansate, transformând-o într-un dinamic, bătaios pol de recompunere a continentului în derivă.

Reconstrucția unei istorii într-o arie îndelung necultivată a implicat vizitarea și revizitarea unor notabile fonduri de arhivă, aproape în totalitatea lor inedite.

Gratitudinea noastră se adresează imediat Fundației Luigi Einaudi din Torino, pentru

susținerea posibilității de a întreprinde studii sistematice la reședința sa, inclusiv prin acordarea de burse; personalului său academic și în mod particular domnului dr. Giovanni Prati, pentru coerența, multiforma, infinita sa asistență; Serviciilor științifice ale Arhivei pentru politica creștin-democrată a Fundației Konrad Adenauer de la Sankt Augustin, pentru apreciabilul auxilium reprezentat de multitudinea de fotocopii executate și de excelente publicații de specialitate cu care am fost gratificați, cu o mențiune aparte pentru doamna Hildegard Krenzel, pentru afabila solitudine manifestată în sectorul bibliografic, și pentru domnul dr. Reinhard Schreiner, organizatorul Fondului N.E.I., geniu tutelar prodigios în reperarea documentelor indispensabile cercetării, inepuizabil în disponibilitatea de spirit constant eficace în elucidarea unei interogații-fluviu; domnului profesor dr. Bernd Riithers și doamnei dr. Gerhild Framhein de la Universitatea din Konstanz, pentru benefica invitație de a studia – aduse la zi – bazele integrării europene în excepționala ei bibliotecă; domnului profesor dr. Jean-Marie Palayret, directorul Arhivelor Istorice ale Comunităților Europene din Florența, care a descoperit, între continue solicitări, momente în care să ne introducă în patrimoniul de referință al Mișcării Europene; doamnei dr. Catherine Previti Allaire și domnului dr. Andrea Becherucci, ghiduri sigure printre tezaurele acestora, care au pus, cu grațioasă competență, în serviciul nostru întreaga pondere a capacității lor de cercetători privilegiați ai curentelor de opinie proeuropene, dilatându-ne timpul și lăsându-ne un regret atunci când programul se încheia, sentiment încercat în toate instituțiile frecventate; domnului dr. Luc Schokkaert și gentilelor sale

colaboratoare din Serviciile publice ale KADOC – Centrul Catolic de Documentare și Cercetare al Universității Catolice din Louvain, pentru pertinentele informații oferite cu promptitudine; domnului dr. Johannes Schonner de la Karl von Vogelsang Institut din Viena, pentru corespondența și documentele relative la istoria democrației creștine din Austria; domnului profesor dr. Eugenio Guccione de la Facultatea de Științe Politice a Universității din Palermo, pentru mesajele adresate N.E.I. de Luigi Sturzo și substanțialul suport oferit în tentativa de a-i aprofunda perspectiva europeană; domnilor profesori Michel Dumoulin de la Colegiul Erasm din Louvain-la-Neuve, Philippe Chenaux de la Universitatea Artois din Arras și Jean-Dominique Durand de la Universitatea Jean Moulin din Lyon, pentru semnificativa posibilitate a unei verificări a demersului întreprins în stadiul actual al nivelului studiilor specifice și pentru prețioasele indicații, referințe bibliografice și publicații repetat furnizate; ilustrului maestru, profesorul dr. Jean-Marie Mayeur de la Universitatea Sorbonna, pentru nobila, invitanta scrisoare-prefață, fără ale cărui sugestii directe și fervente încurajări, ezitățile în parcurs s-ar fi produs la tot pasul.

Împreună cu un omagiu de cordialitate îndreptat către doamna Galatea Ciorănescu, pentru stimularea gestației acestei cărți și accesul la arhiva de familie care conservă semnificative atestări inexistente în mari fonduri europene, o mențiune cu totul specială de mulțumire adresată Fundației Hanns Seidel, pentru susținerea generoasă a publicării ei, încheie seria debitelor de grațitudine exprimate aici.